

Več vlakov namesto krajših letov

Namesto po zraku raje po tirih, so podnebni aktivisti na Dunaju zahtevali že pred pandemijo novega koronavirusa januarja 2020. (c) System Change, not Climate Change!

Vlade so sprejele milijardne pakete državne pomoči za letalski promet, a v boju proti podnebnim spremembam se na nacionalni ravni omejujejo na manj učinkovite ukrepe. Prvi korak, ki bi ga morale storiti, bi moralo biti povečanje števila vlakov namesto letov na krajših razdaljah.

sedem milijard evrov, Italija je svojim letalskim prevoznikom odobrila 300 milijonov evrov pomoči, večji del bo prejela *Alitalia*. Slovenija pa od leta 2019, odkar je šla *Adria Airways* v stečaj, nima več nacionalnega letalskega prevoznika.

Nemški letalski prevoznik Lufthansa je prejel devetmilijardno državno pomoč, del te pomoči bo zdaj lahko namenil hčerinskim podjetjem v drugih državah. Švica je 1,5 milijarde frankov kreditnih jamstev namenila družbama *Swiss* in *Edelweiss*, Avstrija je finančno podprla *Austrian Airlines* s 450 milijoni evrov. Francoski sveženj finančne pomoči za *Air France* znaša

Upoštevanje okoljskih standardov – samo prazne marnje?

V zameno za pakete pomoči letalskim družbam so vlade v nekaterih alpskih državah napovedale sprejetje okoljskih standardov, tako denimo v Franciji, kjer niso dovoljeni notranji potniški leti do ciljev, na katere je mogoče v poltretji uri prispeti z vlakom. Tudi avstrijska družba *Austrian Airlines* v prihodnje ukinja krajše notranje lete. Čeprav se vsi ti ukrepi zdijo pogumni in odločni, pa marsikaj od tega ostaja le črka na papirju: avstrijska omejitev velja le na relaciji Dunaj – Salzburg, izjema so regionalni leti, podobno je tudi v Franciji. Da bi preprečila dampinške cene letalskih vozovnic, namerava avstrijska vlada uvesti minimalno ceno v višini 40 evrov, švicarski parlament pa je sprejel nov okoljski davek, ki ga bo treba v cenovnem razponu med 30 in 120 franki, odvisno od dolžine leta, dodatno plačati ob nakupu letalske vozovnice. Polovica prihodkov je namenjena prebivalstvu, a korist bodo imeli tisti, ki letijo malo ali pa sploh ne. Na dveh švicarskih univerzah so pripravili izračune, ki so pokazali, da bi dajatev morala biti občutno višja, če bi hoteli potnike dejansko dolgoročno odvrniti od potovanja z letalom.

Zgrabiti priložnost

Potovati z vlakom ali letalom? Odločitev, katero obliko prevoza bomo izbrali, je pogosto odvisna od časa, udobja in stroškov. Ugodna letna vozovnica 1-2-3 Ticket za tri evre na dan, kot jo za vsa javna prevozna sredstva načrtuje Avstrija, bi lahko spremenila miselnost ljudi. Poleg tega potovanja z nočnim vlakom doživljajo pravo renesanso: Avstrijske zvezne železnice (ÖBB) so v nakup novih nočnih vlakov vložile pol milijarde evrov in pri tem sodelujejo s Švicarskimi zveznimi železnicami (SBB), uvedene so bile nove povezave z nočnimi vlaki, denimo na relaciji Zürich – Amsterdam. »Je ob koncih tedna res treba leteti v Zürich ali Ljubljano, če se tja lahko pripelje nočni vlak?« se sprašuje Kaspar Schuler, sodirektor CIPRE International. »Vsak kilometer, ki ga tako privarčujemo, nam pomaga v skupnem boju proti podnebnim spremembam, ki so nas, alpske prebivalce, še posebno prizadele.« Koronakriza je pokazala, kako hitro se lahko spremeni mobilnostno vedenje ljudi in kako hitro se vlade lahko odzovejo, kadar je to potrebno. »Vlade alpskih držav morajo zdaj izkoristiti priložnost in se intenzivno zavzeti za okolju prijazen način potovanja tudi zunaj meja lastne države.« Cena za okolje škodljive mobilnosti bi se morala zvišati tudi v smislu prometnega protokola Alpske konvencije, je še dodal Schuler. Projekti CIPRE, kot je *Youth Alpine Interrail* (www.yoalin.org), jasno kažejo, kaj je izvedljivo, saj udeleženci projekta že od leta 2018 odkrivajo Alpe na okolj prijazen način.

Viri in nadaljnje informacije:

www.handelsblatt.com/unternehmen/dienstleister/wirtschaftsstabilisierungsfonds-nach-rettung-lufthansa-darf-hilfen-anderer-staaten-annehmen/26104604.html (de), www.srf.ch/news/wirtschaft/lufthansa-rettung-ist-

[geglaubt-eine-verpasste-chance-fuer-die-klimapolitik](#) (de), [www.zeit.de/mobilitaet/2020-06/fluggesellschaften-klimaschutz-corona-krise-politische-vorgaben-kurzstreckenfluege-ideen](#) (de), [https://orf.at/stories/3177800/](#), [https://orf.at/stories/3168837/](#) (de), [www.aerotelegraph.com/lufthansa-fordert-millionen-von-adria-airways](#) (de), [www.nzz.ch/schweiz/den-sbb-geht-liquiditaet-aus-bund-helfen-id.1564204](#) (de), [www.nzz.ch/schweiz/so-wirksam-ist-die-flugticketabgabe-von-30-bis-120-franken-id.1545724](#) (de), [www.aargauerzeitung.ch/wirtschaft/sbb-mieten-nachtzuege-bei-us-firma-ab-2021-sollen-sie-nach-amsterdam-rollen-138787606](#) (de), [https://abouttravel.ch/reisebranche/parlament-beschliesst-flugticketabgabe-zwischen-30-und-120-franken/](#) (de)

Stališče: Zagnanost mladih moramo spoštovati

Sofia Farina, članica
Mladinskega sveta CIPRE

V zadnjih dveh letih smo priča razvoju, ki ga lahko označimo za zeleno kulturno revolucijo. Ni pomembno, kaj si o tem mislimo – tak razvoj lahko podpiramo ali ga ne odobravamo, nikakor pa ga ne moremo ignorirati. »To smo omogočili mladi in zdaj si mladi želimo biti vključeni v proces sprejemanja odločitev,« opozarja Sofia Farina, članica Mladinskega sveta CIPRE.

Dandanes odhajamo od doma s steklenico za vodo v rokah, po nakupih se odpravljamo z reciklirano vrečko za nakupovanje, podarjamo botrstva za bananovce v Ekvadorju, en dan v tednu ne uživamo mesa ali pa januarja uživamo le vegansko prehrano. A tudi če pri vsem tem aktivno ne sodelujemo, ne spreminjamo svojih navad in ne nosimo transparentov in cvetja na protestnih shodih, moramo priznati, da lahko dogajanje, povezano z novimi navadami, spremljamo v medijih, ga opazujemo na ulicah in v izložbah trgovin, se o njem pogovarjamo in razpravljamo ter ga komentiramo. Čas je, da začnemo verjeti tistim, ki so način razmišljanja uspeli spremeniti, torej mladim, ki so si za prednostno nalogo izbrali reševanje našega planeta in to s svojim mladim, a odločnim glasom tudi sporočili celotnemu svetu. Mladi morajo biti zato zastopani v procesih odločanja, saj bodo lahko tako izrazili svoj čut za odgovornost in svojo željo po udejstvovanju.

Beseda *zeleno*, ki jo sicer nerada uporabljам, saj je že preveč izrabljena, še pred nekaj leti v našem vsakdanjiku ni imela kakšnega posebnega pomena. In to kljub dejstvu, da je bila povezava med rabo fosilnih goriv in segrevanjem zemlje poznana že leta 1896, švedski fizik in kemik Svante August Arrhenius ter ameriški geolog in geofizik Thomas Chrowder Chamberlin pa sta predstavila celo ocene povprečnega dviga globalnih temperatur. Desetletja je bila omenjena tema postavljena na stranski tir in je šele po letu 1988, ko se je na podlagi podatkov začelo spremljanje dejanskega segrevanja planeta, je postala predmet številnih študij. Sledila je ustanovitev *Mednarodnega foruma o podnebnih spremembah* (IPCC) konec osemdesetih let prejšnjega stoletja, v naslednjih letih pa so se že pojavila poročila in študije, ki so nedvomno dokazovala nadaljnje napredovanje podnebnih sprememb, vendar zaradi nezanimanja širše javnosti niso imela učinka, kar je povzročilo, da je bil napredek v mednarodnem sodelovanju počasen in nezadosten.

Več kot stoletje po objavi prvih spoznanj o tej temi so podnebne spremembe v zadnjih dveh letih z vso silo vstopile v naša življenja. To je bila zasluga mladih, ki so storili nekaj, kar je bilo najbolj očitno in naravno: pogledali so podatke, se prestrašili in iskali pozornost odraslih, z veliko energije odšli na ulice in trge ter zahtevali odgovorno ravnanje. Ti mladi ljudje, Gretha, dekleta s kitkami in v rumenem dežnem plašču, in množica podnebnih aktivistov in aktivistk, med katerimi so mnogi še mladoletni, so spregovorili na konferencah ZN in svetovnih gospodarskih forumih. In njihov glas je bil tisti, ki je začel radikalno spreminjati naše zaznavanje podnebnih vprašanj in je tudi postal del našega vsakdanjika. Zdaj želimo videti dejanja.

Nadaljnje informacije:

www.cipra.org/sl/cipra/international/organi-in-ljudje/mladinski-svet

---

Tovorni promet sodi na tire

Prometni zastoji, onesnaževanje zraka in hrup. Tovorna vozila v alpskem prostoru povzročajo vrsto negativnih posledic za okolje.

Ministrice in ministri EU za promet si do konca septembra 2020 prizadevajo za dokončno potrditev sprememb direktive o cestnih pristojbinah (direktive o evrovinjeti). Mreža iMONITRAF! in Mednarodna organizacija za zaščito Alp CIPRA International spričo tega zahtevata hitro soglasje glede dopolnitev k slednji v dobrobit ljudi in narave.

Bazni predor Ceneri (CBT) v švicarskem kantonu Tessin bo od septembra 2020 pospeševal železniški promet in prevoz tovora po tirih. Otvoritve se bodo udeležili tudi evropske ministrice in ministri za promet, ki bodo srečanje nedvomno izkoristili za razpravo o določbah direktive o cestnih pristojbinah, ki zadevajo tovorni promet. Nemško predsedstvo Sveta EU stoji pred pomembno nalogo uveljavitve sklepov o spremembah in dopolnitvah, ki jih je Evropski parlament v okviru ambicioznega predloga za revizijo direktive sprejel že oktobra 2018. Toda nemški zvezni minister za promet Andreas Scheuer je tik pred zdajci osnutek nove direktive dopolnil še s predlogom za popolno odpravo cestnin za brezemisijška vozila, ki bi ga evropske ministrice in ministri za promet utegnili potrditi na zasedanju Sveta za promet, telekomunikacije in energijo, dne 28. septembra 2020.

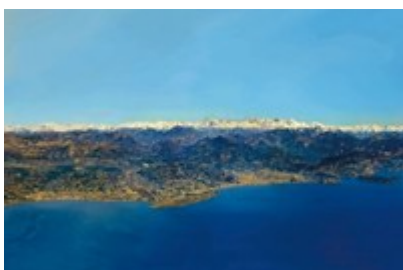
CIPRA načelno pozdravlja diferenciacijo cestnin glede na emisijske razrede CO₂ – saj je v skladu z Evropskim zelenim dogovorom (EU Green Deal) –, ki pa, kot poudarja sodirektor CIPRE Kaspar Schuler, ne bi smela izničiti osrednjega cilja direktive – preusmeritve tovornega prometa na železnico: »Kljub temu da se povprečna raven izpustov vozil zahvaljujoč novim generacijam motorjev znižuje, je treba cestnine opredeliti v skladu z načelom 'plača povzročitelj obremenitve'. Stroške zaradi povzročanja hrupa, stroške zaradi prometnih zastojev in infrastrukturne stroške namreč povzročajo tudi 'brezemisijška' tovorna vozila. Preusmeritev tovornega prometa na železnico bo mogoče učinkovito spodbuditi le z znatnimi cestninami za vsa tovorna vozila.«

Opredelitev dejanskih stroškov cestnega tovornega prometa, povišanje ekvivalenčnega faktorja za gorska območja in preprečitev popolne odprave cestninskih pristojbin za težka tovorna vozila »brez izpustov«: skupni [dokument o stališču](#) Mednarodne komisije za zaščito Alp CIPRA International in mreže Monitraf! izpostavlja tri zahteve, s katerimi ministrice in ministre alpskih držav za promet, zdravje in okolje pozivata k dejanjem.

Viri in dodatne informacije:

www.cipra.org/sl/staliska/direktiva-o-evrovinjeti-cestnih-pristojbinah-cas-za-dejanja-1, www.cipra.org/sl teme/alpska-politika/v-zariscu-tranzitni-promet, www.admin.ch/gov/de/start/dokumentation/medienmitteilungen.msg-id-76210.html (de), www.cipra.org/sl/sporocila-za-medije/tovorni-promet-sodi-na-tire

Na Alpskem tednu tokrat v središču pozornosti mladi in podnebje

Letošnji Alpski teden Intermezzo bo gostila Nica,

Osrednja tema Alpskega tedna Intermezzo 2020, ki bo decembra v Nici, bo pogled mladih na problematiko podnebnih sprememb na območju Alp.

Življenjskega okolja in poklicev, za katere danes pravimo, da so značilni za alpsko območje, kmalu verjetno ne bo več, zlasti zaradi podnebnih sprememb. Na *Alpskem tednu Intermezzo 2020*, ki bo potekal v Nici, bo zato poudarek na

francosko mesto na koncu alpskega loka. (c) Métropole - N.C.A.

tem, kaj vse to prinaša mladi generaciji. Tako bodo predstavljene akcije, ideje in projekti, ki jih izvajajo mladi oziroma so namenjeni mladim, njihov namen pa je krepiti ozaveščenost o pomembnosti ohranjanja alpskega življenjskega prostora ter alpske flore in favne. Dogodek želi pokazati, da v alpskem loku

živijo visoko motivirani mladi, ki aktivno sodelujejo pri oblikovanju rešitev za prihodnost in želijo več izvedeti o tem, kako lahko njihova država postane podnebju prijaznejša.

Kot vsako četrto leto prirejeni krovni dogodek *Alpski teden* je tudi *Alpski teden Intermezzo* mednarodna prireditev, ki je posvečena trajnostnemu razvoju in s tem povezanim alpskim temam in jo skupaj organizirajo najpomembnejše alpske organizacije, med njimi tudi CIPRA. *Alpski teden Intermezzo 2020*, ki bo potekal v okviru zaključnih dogodkov francoskega predsedstva Alpski konvenciji in EUSALP, bo tudi odlična priložnost za osebna srečanja in izmenjavo idej in informacij med različnimi akterji na področju alpskega sodelovanja. Predstavniki mladih, vladnih in nevladnih organizacij ter organov lokalnih skupnosti so vabljeni, da se dogodka udeležijo in sodelujejo pri oblikovanju njegove vsebine – predloge za delavnice, strokovne ekskurzije ali predstavitvene stojnice lahko vsi zainteresirani pošljete do 10. septembra 2020.

Viri in nadaljnje informacije:

<http://alpweek.org/2020/welcome/welcome/>

Majhni ognji, veliki izzivi

Ogenj s pogledom na Alpe – Bantiger pri Bernu je bil kraj srečanja aktivistov, ki so opozorili na nujnost sprememb v razmišljanju o alpskem turizmu. (c) Paul Froning, CIPRA International

Bližnja rekreacija na območju švicarske regije Bern Mittelland, zaloge pitne vode na območju Dobrača v Avstriji, zdravi gozdovi na severu Slovenije. S prižiganjem kresov v okviru ozaveščevalne akcije *Ogenj v Alpah* so udeleženci tudi v letu 2020 opozorili na nujnost ohranjanja naravne in kulturne dediščine na območju Alp.

A tokrat nekoliko drugače – dogodek se ni odvijal v Alpah, temveč s pogledom nanje: okoljevarstveniki so namreč ob koncu drugega tedna v avgustu prižgali ogenj na Bantigerju, za švicarske razmere majhnem razglednem hribu v okolici Berna. CIPRA Švica, Sklad za varstvo pokrajine in *Mountain Wilderness* so v

vlogi organizatorjev opozorili na nujno potrebno spremembo v načinu razmišljanja na področju turizma. Njihovo sporočilo je, da so za izvajanje prostočasnih in rekreacijskih dejavnosti primerne tudi rekreacijske površine v neposredni bližini večjih mest. Franziska Grossenbacher iz Sklada za varstvo pokrajine je prepričana: »V kriznem obdobju, ki ga je povzročila epidemija koronavirusa, smo se naučili odkrivati lepote v svojem življenjskem okolju. Ko ljudje manj potujejo in so njihove poti krajše, to pozitivno vpliva na okoljsko bilanco.« Istočasno pa to pomeni razbremenitev množično obiskanih turističnih destinacij, nadaljuje Grossenbacherjeva. Kritične besede so udeleženci dogodka *Ogenj v Alpah* izrazili tudi zaradi nadaljnjega širjenja velikih turističnih projektov. »Posledice epidemije koronavirusa in podnebne krize kažejo, da destinacije množičnega turizma načela trajnostnega razvoja ne izpolnjujejo v zadostni meri,« je opozoril Patrik Schöneberger, predsednik CIPRE Švica.

CIPRA Slovenija je letošnji *Ogenj v Alpah* organizirala v Trenti na območju TNP in udeležence popeljala skozi lokalni gozd, kjer so udeleženci simbolno prižgali bakle in tako opozorili na poseben pomen ustrezne nege gorskih gozdov, odpornih proti škodljivim vplivom podnebnih sprememb. Na avstrijskem Koroškem pa so ob vznožju Dobrača ogenj prižgali v znamenju opozorila o izginjajočih vodnih virih, kar je prav tako posledica podnebne krize. Dobrač bi moral imeti kot gora, iz katere se napajajo viri pitne vode za potrebe mesta Beljak, poseben varstveni status, je prepričan Josef Götz, ki je organiziral dogodek.

Viri in nadaljnje informacije:

kaernten.orf.at/stories/3061542/ (de), www.cipra.org/sl/cipra/slovenija/aktivnosti-v-teku/ogenj-v-alpah/ogenj-v-alpah-2020 (sl), www.cipra.org/de/cipra/schweiz/aktivitaeten-projekte/feuer-in-den-alpen-2020-qualitaet-vor-

---

Gorski gozdovi – bogati in polni življenja

V Pahernikovih gozdovih v Sloveniji potekajo v okviru projekta GozdNega strokovne ekscurzije o sonaravnem gospodarjenju z gozdovi. (c) J. Diači

Mešanega gozda jelke, smreke in bukve je zavarovan, gospodarjenje z gozdovi je ekonomsko zelo uspešno. Gozdovi so odprti za obiskovalce, ti pa lahko v njih občudujejo eno najdebelejših in najstarejših smrek v Sloveniji. Pahernikovi gozdovi so odlični zgled sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja.

Varujejo podnebje, so življenjski prostor in prostor oddiha in so pomembni za pridelavo lesa – gozdovi imajo številne funkcije, tako v naravnem ekosistemu kakor tudi za človeka. CIPRA Slovenija želi s projektom GozdNega – aktiven lastnik, negovan in podnebno odporen gozd prispevati k spremenjenemu načinu razmišljanja na področju gospodarjenja z gozdovi.

Pahernikove gozdove, ki poraščajo severna pobočja Pohorja, odlikuje nadpovprečna raven biotske raznovrstnosti. Tukaj srečamo koralastega bradovca ali alpskega kozlička, redko živalsko vrsto. Večji del 500 ha mešanega gozda jelke, smreke in bukve je zavarovan, gospodarjenje z gozdovi je ekonomsko zelo uspešno. Gozdovi so odprti za obiskovalce, ti pa lahko v njih občudujejo eno najdebelejših in najstarejših smrek v Sloveniji. Pahernikovi gozdovi so odlični zgled sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja.

V projektu *GozdNega*, ki je nastal na pobudo CIPRE Slovenija, lastniki gozdov spoznajo inovativni model trajnostnega in sonaravnega upravljanja gozdov, ki spodbuja odpornost gozdov na podnebne spremembe in pri čemer se v enaki meri upoštevajo ekološka, gospodarska in socialna funkcija gozdov. Mešani gozdovi in prilagojena nega gozda tako zagotavljajo visoko raven odpornosti na ekstremne vremenske pojave, ki so posledica podnebnih sprememb, in ohranjajo visoko stopnjo biotske raznovrstnosti. Na delavnicah je CIPRA Slovenija skupaj z lastniki gozdov in strokovnjaki s področja gozdarstva izdelala model upravljanja z gozdovi. »Pogosto se pozablja, kako sploh izvajati tradicionalno nego v gozdu, oziroma se ta sploh ne izvaja več, zato želimo udeležencem našega tečaja pokazati, zakaj je nega gozdov za zdrave in odporne sestoje tako zelo pomembna,« je pojasnila Katarina Žakelj iz CIPRE Slovenija. Eden od ciljev strokovnih ekscurzij so tudi Pahernikovi gozdovi.

Skladno s cilji projekta bo zato tudi vsakoletni mednarodni dogodek *Ogenj v Alpah 2020*, ki bo v Sloveniji letos potekal 8. avgusta, posvečen posebni vlogi zdravih gozdnih sestojev.

Viri in nadaljnje informacije:

[www.cipra.org/sl/cipra/slovenija/aktivnosti-v-teku/gozdnega-1/#gozdnega-aktiven-in-opolnomocen-lastnik-negovan-in-podnebno-odporen-gozd](#), [www.cipra.org/sl/novice/napoved-tecaj-nege-gozda-s-poudarjeno-socialno-funkcijo](#), [www.pahernikovaustanova.si/](#), [www.prosilva.org/close-to-nature-forestry/ \(en\)](#), [informar.eu/sites/default/files/pdf/20170111_Pahernik_Booklet_Final.pdf \(en\)](#)

Kakovost iz gorskih regij

Kmetijski pridelki in živila, kot so sir, meso ali med, ki prihajajo iz gorske pridelave ali predelave, morajo izpolnjevati posebne lastnosti oz. značilnosti, kot jih je predpisala EU, če

Krave v dolini Soče. Alpskim regijam prinaša trženje kmetijskih pridelkov in živil, za katere uporabljajo neobvezno navedbo kakovosti gorski proizvod, velike prednosti. (c) Miro Kristan

oddaljeni največ 30 kilometrov.

V zadnjem obdobju si različne države članice EU aktivno prizadevajo za uveljavitev označbe kakovosti *gorski proizvod*. Da bi omogočilo pregled nad trenutnimi razmerami in še nadalje spodbujalo uspešno trženje kmetijskih gorskih proizvodov, evropsko združenje gorskih območij Euromontana redno ocenjuje aktivnosti posameznih držav. »Večina alpskih držav v EU se že intenzivno ukvarja z uveljavljanjem omenjene sheme kakovosti na svojem ozemlju,« je pojasnila Marie Clotteau iz Euromontane. V praksi ga že uporabljajo mnogi kmetovalci, predvsem v Franciji in Italiji, kjer so jih našli že več kot 600. »Vendar pa morajo EU in posamezne države poskrbeti za občutno boljše informiranje zlasti proizvajalcev, tem pa zagotoviti ustrezno podporo pri uporabi navedbe kakovosti za njihove proizvode, saj jim bo to prineslo velike koristi,« je prepričana.

Viri in nadaljnje informacije:

www.euromontana.org/wp-content/uploads/2020/06/2020-05-26-Implementation-of-the-OQT_EN.pdf (en), www.euromontana.org/en/working-themes/mountain-products/ (en), www.agrarheute.com/land-leben/begriff-bergerzeugnis-geschuetzt-512545 (de)

Mule kot alternativa pri oskrbovanju planinskih postojank

Trajnostno oskrbovanje planinskih koč – otovorjene mule na strmi in kamniti poti. (c) L. Ellena

Stoletja so v gorskih regijah za prenos tovora uporabljali mule in konje. Nekdaj edino možnost prenosa pa so v sodobnem času začeli najpogosteje izpodrivati prevozi s helikopterjem. V naravnem parku v italijanskem Piemontu so se že vrnil h klasičnemu oskrbovanju planinskih koč z mulami, okolju prijazne alternative oskrbovalnim helikopterskim poletom pa preizkušajo tudi drugod po Alpah.

Skupina polno otovorjenih mul se že šest ur vzpenja po strmi poti proti koči Pagari v italijanskem delu Primorskih Alp. Živali nosijo na svojih hrbtnih različna, predvsem sveža živila. Za transport je zadolžen rejec Luciano Ellena. V Naravnem parku Primorske Alpe tovrstne akcije organizirajo v okviru projekta EU *Alpimed Clima*: lanskoletne izkušnje so bile pozitivne in tako lahko zdaj s pomočjo živali redno oskrbujejo sedem koč. »Odkar uporabljamo mule, smo postali prilagodljivejši, prav tako transport tovora do planinskih koč nima negativnega vpliva na podnebje,« poudari Giuseppe Canavese, direktor Naravnega parka Primorske Alpe, in spomni, da je bilo treba tudi zaradi razglašene pandemije nalezljive bolezni Covid-19 in s tem povezanih negotovosti omejiti helikopterske prevoze na najmanjšo možno mero. »Z našim projektom želimo spodbuditi tudi druge regije, da preidejo na trajnostno oskrbovanje planinskih koč,« še doda Canavese.

Obiskovalci planinskih koč in nosači obenem

Ekipa švicarske neprofitne organizacije *Protect our winters* (POW) je leta 2019 začela izvajati projekt *Podnebni ukrepi na krožniku*, v okviru katerega so planinci na vnaprej določenem zbirnem mestu prevzeli živila in jih iz doline odnesli v planinske koč. Deset oseb je npr. v koč Adulahütte v Švici prineslo 60 kilogramov tovora, hkrati pa visoko v gorah preživelo prijeten in podnebu prijazen konec tedna. »Obiskovalce naših planinskih postojank želimo ozavestiti in jim pokazati, da je lokalno in trajnostno oskrbovanje koč možno. Če bo vsakdo od nas prispeval majhen delež, nam bo uspelo veliko premakniti – in to v pravem pomenu besede,« je prepričan Nicholas Bornstein iz POW Švica.

Leteče šerpe

V razpravi o načinih transporta blaga do planinskih koč se omenjajo tudi brezpilotni letalniki. Leta 2017 so se v kraju Zell am See na pobudo avstrijske organizacije Prijatelji narave (*Naturfreunde Österreich*) lotili pilotnega projekta, v okviru katerega je dron, opremljen z nizkohrupnim motorjem, prepeljal na okolju prijazen način do Pinzgauske koč okoli 50 kilogramov težak tovor. Zaradi okvirnih zakonskih pogojev ter vpliva na divjad in obiskovalce gora pa to obliko prevoza čakajo seveda še mnogi izzivi. O oskrbovalnih helikopterskih poletih tudi sicer pogosto razpravljajo v številnih drugih krajih, saj je tako mogoče učinkovito opraviti prevoze večjih količin tovora na oddaljene lokacije.

Viri in nadaljnje informacije:

www.areeprotettealpimaritime.it/news/1209/nel-parco-trasporti-ai-rifugi-con-i-muli-al-posto-dell-u2019elic (it), www.protectourwinters.ch/events/2020/7/17/klimaschutz-auf-dem-teller-adula (de), www.bergwelten.com/a/e-drohnen-zukunft-der-huettenversorgung (de), www.tourismuspresse.at/presseaussendung/TPT_20190617_TPT0002/drohnen-die-zukunft-der-alpinen-versorgung-bild (de), www.aargauerzeitung.ch/schweiz/kritik-aus-den-eigenen-reihen-weil-sich-der-schweizerische-alpen-club-fuer-gletscher-einsetzt-138458166 (de)

Cortina 2026: gradbišče namesto »zelenih« zimskih olimpijskih iger

Zemeljska dela in širitev smučarske proge za olimpijski slalom leta 2026. (c) Mountain Wilderness

Cortina in Milano, ki bosta četa 2026 gostila zimske olimpijske igre, sta v kandidaturi obljubljala, da bo to največje zimskošportno tekmovanje prvič doslej resnično zeleno in okolju prijazno. A kdor je v preteklih tednih obiskal lokacije, kjer bodo potekala tekmovanja, je drugačnega mnenja.

Gradnja novih žičniških objektov in urejanje novih smučarskih površin, širjenje obstoječih naprav, gradnja cest in parkirišč za lažjo dostopnost – vse to je šele začetek infrastrukturnih posegov in gradbenih del, ki se v okviru priprav na svetovno prvenstvo v alpskem smučanju 2021 in zimske olimpijske igre 2026 že izvajajo na vplivnem območju Dolomitov. Veliko zaskrbljenost zaradi škodljivih vplivov, ki jih imajo gradbišča na okolje, so že izrazili v italijanski planinski organizaciji CAI. Svoje stališče so podali tako lokalna sekcija v

Cortini in regijska skupine v Venetu kakor tudi predsednik CAI Vincenzo Torti, ki je še dejal: »Naša dolžnost je, da izkoristimo vsako priložnost za preverjanje vseh postopkov ter predpisov in dovoljenj.« Še pomembneje pa je, kot je povedal Torti, opozarjati na to, da »poti v prihodnost gorskih območij ne smeta zaznamovati uničenje njihove naravne lepote in nevzdržno obremenjevanje okolja s smučarskimi napravami.«

Tudi CIPRA je že večkrat doslej izrazila pomisleke glede upoštevanja trajnostnih načel pri organizaciji velikih zimskošportnih prireditev na gorskih območjih in v ta namen pripravila tudi svoje [stališče](#) do tega vprašanja. »Potem ko smo enkrat že bili priča danes zapuščenim velikim infrastrukturnim objektom, zgrajenih zaradi olimpijskih iger Torino 2006, tokrat spremljamo pretirano poseganje v prostor na območju Cortine,« je opozorila Vanda Bonardo, predsednica CIPRE Italija. Kot je povedala, bo organizacija zimskih olimpijskih iger, kot so si jo zamislili v Mednarodnem olimpijskem komiteju, gorskemu svetu povzročila le še več škode: »Igre trajajo dva tedna, škoda ostane za vedno.«

Viri in nadaljnje informacije:

loscarpone.cai.it/news/items/mondiali-e-olimpiadi-di-cortina-forte-preoccupazione-del-cai-per-il-grave-impatto-ambientale-dei-cantieri-aperti.html (it), www.mountainwilderness.it/editoriale/i-mondiali-di-cortina-2021-la-distruzione-pianificata-della-montagna/ (it)

Italijanske Alpe med svetlobo in senco

Vrnitev k obdelavi pšeničnih polj – ekološka regija Valle Camonica je za svoj projekt Kultiviranje odporne pokrajine prejela nagrado.

Poročilo Alpske karavane za leto 2020 predstavlja številne inovativne trajnostne prakse, obenem pa opozarja tudi na kritične primere v italijanskih Alpah.

Italijanska organizacija za varstvo narave in okolje *Legambiente* je pobudam za sprejetje ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja na območju italijanskih Alp podelila 19 zelenih zastav – gre za projekte, ki kažejo pot k spodbujanju trajnostnega razvoja na območju Alp. Podelila pa je tudi dvanajst črnih zastav, s čimer organizacija opozarja na negativne primere, za katerimi najpogosteje stojijo regionalne oblasti in lokalni organi.

»Za leto 2020 smo izbrali več primerov dobre prakse, ki udejanjajo inovativne ideje v stalno spreminjajočem se alpskem prostoru. Izpostavili pa smo tudi primere, ki še vedno povzročajo skrb vzbujajočo okoljsko škodo,« opozarja Giorgio Zampetti, generalni direktor organizacije *Legambiente*. Za svojo pobudo je bila tako nagrajena piemontska občina Pomaretto, ki se je odločila za vnovično oživitev vinogradov na strmih pobočjih, kakor tudi podjetnica iz Etiopije, gospa Agitu Idea Gudeta, ki se ukvarja z rejo koz na zapuščenih državnih zemljiščih. V ekološki regiji Valle Camonica v Lombardiji so ustanovili mrežo manjših kmetijskih pridelovalcev, v Furlaniji pa deluje lesna mreža, ki proizvaja lokalne produkte iz lesa bele jelke, ki izvira iz krožnega gospodarstva in tako skrbi za regionalno trajnostnost.

Črna zastavo, ki opozarja na primere slabe prakse, je tokrat prejela občina Borgo Lares za projekt širitve domačega smučišča in gradnje nove sedežnice ter podvojitve števila umetnih zasneževalnih sistemov. *Legambiente* je s podelitvijo črne zastave opozorila tudi na problem stalnega širjenja gozdnih prometnic v deželi Furlaniji-Juljski krajini, ki je pogosto neupravičeno in negativno vpliva na ekološko ranljive lokacije.

Nadaljnje informacije: www.legambiente.it/rapporto-carovana-delle-alpi-bandiere-verdi-e-nere-2020-assegnati-da-legambiente-i-vessilli-sulla-sostenibilita-nellarco-alpino/ (it)

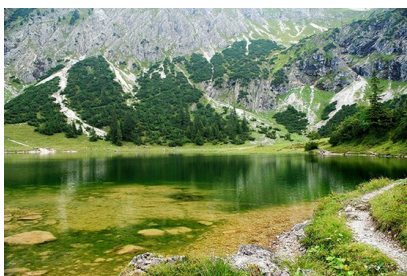

Oh...

Krajše avanture ob visokogorskem jezeru, ki ni tako osamljeno, kot bi si morda želeli.

Marsikdo se ob koncu dneva ali tedna odpravi v hribe, upajoč na kakšno krajšo avanturo, naj bo iz ljubezni do narave ali iskanja želje po samoti. Za to potrebuje samo čas in nahrbtnik, v nahrbtniku pa pivo in žar za enkratno uporabo. Najprej se s športnim terencem zapodi proti cilju po resda strmi in ozki makadamski cesti, kar ne bi smelo biti težava, in nato mimo kolesarjev na e-kolesih proti parkirišču. To je seveda zasedeno. Še dobro, da je nekaj prostora ob cesti, no, na robu travnika. Pa saj ne bo nihče kontroliral ob tem času! Potem še pol ure hoje do vrha in končno – veličasten pogled na jezero. Še fotografija – klik, klik, Instapic, objavljeno! Na obrežju se med tablami z napisom Prepovedano kampiranje že gnetejo rdeči, zeleni, rumeni plastični šotori. Samo še šotor je

treba razgrniti in speči klobase na žaru na oglje. Kmalu se razleže vonj po pustolovščini, dimu in malce tudi po kemiji. Ob srkanju ohlajenega piva pravi užitek v čudovitem razgledu. Hm, škoda le, da ni videti nobenih živali. Se pa zato sončni zahod povsem zlije z beat glasbo, ki doni iz zvočnikov. Avč! Komarji?! Ja, teh pa na tej višini človek res ne pričakuje. #Ljubezen do narave #Fantastičen dan!

Vir in nadaljnje informacije:

www.sueddeutsche.de/reise/bergsee-alpen-gaisalpsee-allgaeu-1.4995491 (de)

Krajše avanture ob

visokogorskem jezeru, ki ni tako osamljeno, kot bi si morda želeli.

Prireditve

Matchmaking Workshop to implement the Alpine Climate Target System 2050, 15.-16.09.2020, Online. [Več...](#)

European mobility week, 16.09.-22.09.2020, alpswide. [Več...](#)

EUSALP Energy Conference: Climate, Risks, Energies, 30.09.-01.10.2020, Chamonix/F. [Več...](#)

Skupaj za Alpe - Seminar za učitelje, 06.10.2020, Triglavski Narodni Park/SI. [Več...](#)

Turizem na prostem z dolgoročno vizijo - med podnebnimi spremembami, trajnostjo in kriznim managementom, 16.11.-17.11.2020, Prien am Chiemsee/D. [Več...](#)